

Česká republika

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Prostějov, Sídliště svobody 24/79

Sídliště svobody 24/79/3578, 796 01 Prostějov

Identifikátor školy: 600 120 384

Termín konání tematické inspekce: 20., 21. a 24. březen 2003

Čj.:	132 112/03-005006
Signatura:	tm3cw102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Prostějov, Sídliště svobody 24/79 (dále jen škola) je zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení posledním platným rozhodnutím Školského úřadu Prostějov čj. 087/98/00 ze dne 11. listopadu 1998.

Škola sdružuje:

- Základní školu (kapacita 800 žáků)
- Mateřskou školu (kapacita 200 žáků)
- Školní družinu základní školy (kapacita 150 žáků)
- Školní jídelnu mateřské školy (260 jídel)
- Školní jídelnu základní školy (kapacita 800 jídel)

Ke dni tematické inspekce má základní škola 28 tříd s 696 žáky. Průměrný počet žáků na třídu je přibližně 25 žáků. Kapacita základní školy je naplněna na 87 %.

Na základě povolení MŠMT čj. 13 257/2002-24 ze dne 15. února 2002 škola prvním rokem experimentálně ověřuje individuální integraci žáka s mentálním postižením do běžné základní školy.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- podmínek a průběhu vzdělávání individuálně integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v základní škole ve školním roce 2002/2003

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY INDIVIDUÁLNĚ INTEGROVANÝCH ŽÁKŮ VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A POSKYTOVANÉ SPECIÁLNÍ PÉČI

Personální podmínky byly hodnoceny v základní škole u třídních učitelů, v jejichž třídách jsou individuálně integrovaní žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pro daný typ školy splňuje stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti třináct z celkového počtu patnácti třídních učitelů, v jejichž třídách jsou zařazeni výše uvedení žáci. Zbývající dvě třídní učitelky si v současné době předepsané vzdělání doplňují. Z hlediska speciální péče zajišťuje škola pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU) v době mimo vyučování výuku speciálních dovedností - nápravu (reedukaci) SVPU. Tato je plně zajištěna vyučujícími, kteří absolvovali k dané problematice odpovídající přípravu. Osvědčení o ukončení speciálního kurzu získalo dosud dvanáct vyučujících základní školy. Jejich odbornost i zkušenosti se příznivě projeví v průběhu sledované výuky českého jazyka i vlastní reedukace. Práci na úseku péče o individuálně integrované žáky koordinují v oblasti administrativní i metodické výchovní poradci určení pro první a druhý stupeň základní školy. Pozitivně ji ovlivňuje i systematická činnost metodických orgánů. Informovanost všech vyučujících vztahující se k problematice péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je zajištěna na pedagogických poradách. Funkční je také kooperace školy s odborníky poradenských pracovišť, důraz je kladen na včasnost diagnostikování příčin případných výukových problémů žáků. V rámci experimentálního ověřování individuální integrace žáka

s mentálním postižením je využívána osobní asistence žáka a velmi úzká součinnost se speciálně pedagogickým centrem.

Personální podmínky jsou nadprůměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY INDIVIDUÁLNĚ INTEGROVANÝCH ŽÁKŮ VZHLEDEM K POSKYTOVANÉ SPECIÁLNÍ PÉČI

Hodnocení materiálně-technických podmínek je zaměřeno na nejpočetnější skupinu individuálně integrovaných žáků, kterými jsou žáci se specifickými vývojovými poruchami učení a na zabezpečení experimentálního ověřování individuální integrace žáka s mentálním postižením.

Odborná učebna pro reedukaci SVPU slouží především integrovaným žákům na prvním stupni. Vzhledem k méně početným skupinám žáků, což pozitivně ovlivňuje efektivitu prováděných činností, poskytuje tato učebna vyučujícím i žákům funkční zázemí, s možností využívat výpočetní techniku se speciálními výukovými programy. V učebně jsou soustředěny všechny pomůcky a ostatní potřeby pro výuku žáků se SVPU. Množství speciálních učebnic i pomůcek i vybavení školy odbornými publikacemi a metodickými materiály je dostačující. Vyučující na druhém stupni mají většinu používaných pomůcek k dispozici v kabinetě českého jazyka. Využívají zejména kopírované texty k procvičování pravopisných jevů a čítanky pro dyslektiky. Odbornou učebnu navštěvují podle potřeby, kde žáci pracují zejména se speciálními výukovými programy.

V materiálním vybavení pro experimentální ověřování integrace mentálně postiženého žáka byly zjištěny dílčí nedostatky. Při jeho výuce jsou využívány většinou jen standardní učební pomůcky, neboť speciální a kompenzační pomůcky doporučené speciálně pedagogickým centrem pro optimální výuku nebyly dosud z větší části zakoupeny. Jedná se např. o speciální výukové programy pro rozvoj komunikativních dovedností, grafomotorické kompenzační pomůcky, adaptér pro snazší ovládnutí klávesnice počítače, stavebnice, drobné manipulační pomůcky aj. Výhodou je vysoce estetické a podnětné prostředí třídy, kde probíhá experimentální ověřování integrace. Členitost a velikost pracovního i relaxačního prostoru učebny umožňuje časté změny činností ve spojení se změnou pracovních míst, dle potřeby i nikým nerušenou individuální práci s žákem, čímž jsou vytvořeny vynikající psychohygienické podmínky pro výuku.

V případě žáků s tělesným a sluchovým postižením škola přijala na základě doporučení příslušných speciálně pedagogických center odpovídající opatření v oblastech organizační i materiálně-technické.

Pro zkvalitnění podmínek a poskytované péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami škola pravidelně využívá možnosti čerpat finanční prostředky na příplatek na nezbytné zvýšení nákladů spojených s jejich výukou.

Materiální podmínky jsou celkově nadprůměrné. V zabezpečení pomůcek pro experimentální ověřování individuální integrace žáka s mentálním postižením byly zjištěny dílčí nedostatky.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY INDIVIDUÁLNĚ INTEGROVANÝCH ŽÁKŮ

Realizace individuálních vzdělávacích programů (IVP)

Ke dni inspekce eviduje základní škola dvacet jedna individuálně integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jejich zařazení do jednotlivých stupňů základní školy znázorňuje tabulka:

Základní škola	Počet individuálně integrovaných žáků	Druh zdravotního postižení*
1. stupeň	10	7 SVPU, 2 SP, 1 MP
2. stupeň	11	9 SVPU, 1 TP, 1 SP
Celkem	21	16 SVPU, 3 SP, 1 TP, 1 MP

* SVPU (specifické vývojové poruchy učení), SP (sluchové postižení), MP (mentální postižení), TP (tělesné postižení)

Počet individuálně integrovaných žáků se pohybuje většinou v rozmezí jednoho až dvou, ojediněle tři integrovaných žáků ve třídě, což vytváří i přes vyšší celkové počty žáků v jednotlivých třídách příznivé podmínky pro poskytování odpovídající speciální péči. Snížení počtu žáků bylo zabezpečeno ve třídě I. C, kde probíhá experimentální ověřování.

Osobní dokumentace žáků se zdravotním postižením je vedena přehledně a odpovědně. Integrace je podložena posudky odborných pracovišť s aktuální platností. Speciální vzdělávací potřeby žáků jsou deklarovány v individuálních vzdělávacích programech (IVP) zpracovaných na první stupni třídními učiteli, na druhém stupni zpravidla vyučujícími zabezpečujícími reedukační péči. Při jejich zpracování vyučující vycházeli ze závěrů a doporučení odborných pracovišť, IVP byly projednány s rodiči žáků. Jejich rámcová struktura a většinou i obsah korespondují se Směrnicí MŠMT k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení čj. 13 710/2001-24 ze dne 6. června 2002. Dílčí nedostatky v konkrétnosti stanovených cílů a realizaci IVP byly zjištěny v případě integrace žáka s mentálním postižením. Předložený IVP vychází ze závěrů odborného posudku vypracovaného speciálně pedagogickým centrem a deklaruje výuku dle Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22. Skutečná organizace výuky však probíhá podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní školy čj. 16 847/96-2, který má odlišnou (nižší) hodinovou dotaci předmětů pracovní vyučování, tělesná výchova a nezahrnuje řečovou výchovu. Jedná se o předměty, které plní při rozvoji žáků s mentálním postižením velmi významnou úlohu. Po stránce obsahové tento IVP nestanovuje dostatečně konkrétně výukové a výchovné cíle v návaznosti na dosažené schopnosti žáka. Obsahové rozvržení učiva je zpracováno obecně, variantně podle učebních osnov obou výše uvedených vzdělávacích programů, což plně neumožňuje vyhodnocení dosažených výsledků žáka vzhledem k danému individuálnímu vzdělávacímu programu a snižuje tak jeho funkčnost. Vyhodnocování tohoto IVP je pouze dílčí a není plně systematické.

Průběh vzdělávání ve třídách s individuálně integrovanými žáky a při reedukaci SVPU

Při tematické inspekci byla ve vybraných třídách sledována výuka českého jazyka, průběh reedukace a výuka ve třídě, kde probíhá experimentální ověřování individuální integrace žáka s mentálním postižením.

V průběhu sledované výuky českého jazyka byla všem individuálně integrovaným žákům se SVPU věnována zvýšená pozornost. Při zadávání samostatné práce si učitelky zejména u těchto žáků ověřovaly porozumění zadaných úkolů, vhodně upravovaly rozsah pravopisných cvičení, preferovaly větší podíl doplňovacích cvičení před diktáty a poskytovaly jim delší časový prostor na dokončení práce. Průběžně využívaly motivující hodnocení. Integrovaným žákům byly poskytnuty jazykové přehledy, které jim umožňovaly snadnější orientaci v učivu a tematických celcích. Tempo výuky bylo přiměřené, žáci nebyli přetěžováni ani stresováni. Na druhém stupni však chyběly relaxační prvky, které by žákům kompenzovaly psychické soustředění. Kontrolou sešitů, žákovských knížek a vysvědčení bylo zjištěno, že výkony žáků jsou při klasifikaci zohledňovány. Diferenciace podle rozsahu je využito i při zadávání domácích úkolů. Individuální přístup vyučujících k žákům byl zřetelnější a důslednější na prvním stupni.

Reedukační péče v době mimo vyučování se vyznačovala zejména promyšlenou organizací činností a efektivitou použitých metod. Obsahová náplň reedukace byla zaměřena na individuální potřeby jednotlivých žáků. Vzhledem ke složení skupin (různé ročníky) správně obsahovala i společná reedukační a relaxační cvičení. K samostatné práci měli žáci dostatek různých textových materiálů a pomůcek. Náprava měla činnostní charakter, vyučovací čas byl využit především k procvičování pravopisných jevů, ve kterých žáci nejvíce chybovali. Všichni žáci mají sešity, do kterých si zapisují a vlepují cvičení prováděna v reedukační péči. Záznamy jsou stručné a jednoduché. Dostatečné množství pomůcek, účinná organizace učebních činností i odborná a metodická úroveň práce pedagogů vede k postupnému zmírnění obtíží integrovaných žáků.

V případě individuálně integrovaného žáka s mentálním postižením byly ve sledované výuce stanoveny učební činnosti většinou v souladu s jeho možnostmi a potřebami, jen ojediněle nebylo zadání úkolu dostatečně diferencováno z hlediska obtížnosti a rozsahu. Příznivě se uplatňovala individuální pomoc osobní asistentky, klidný a empatický přístup vyučujícího, který častým střídáním činností a pravidelným zařazováním relaxačních prvků a aktivit důsledně dbal na dodržování psychohygienických podmínek organizace učebních činností. Zájem žáků průběžně udržoval s využitím rozmanitých motivačních prostředků, cíleně vytvářel příležitost k časté interakci mezi žáky a k rozvoji pozitivních hodnot, čímž efektivně naplňoval sociální aspekty integrace.

Průběh vzdělávání ve třídách s individuálně integrovanými žáky včetně kvality speciální péče poskytované žákům v době mimo vyučování je nadprůměrný.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Školského úřadu Prostějov čj. 087/98/00 ze dne 11. listopadu 1998 o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
2. Evidence individuálně integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školním roce 2002/2003 ke dni inspekce
3. Osobní dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami individuálně integrovaných ve třídách I. A, I. C, II. A, II. B, III. B, IV. B, IV. C, V. A, VI. B, VI. C, VII. A, VII. B, VII. C, VIII. B a VIII. D ve školním roce 2002/2003 (odborné posudky

zpracované pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálně pedagogickým centrem, individuální vzdělávací programy žáků integrovaných do výše uvedených tříd)

4. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků: osobní čísla 969855, 48533, 76700, 19706, 979188, 41935, 82707, 12503, 91500, 56350, 59304, 70310, 41936, 69718, 59314
5. Ekonomická rozvaha pro finanční zabezpečení integrovaných žáků ZŠ Sídliště svobody Prostějov pro školní rok 2002/2003
6. Povolení MŠMT čj. 13 257/2002-24 ze dne 15. února 2002 pro experimentální ověřování individuální integrace žáka s mentálním postižením do běžné základní školy
7. Zápisy ze schůze pedagogické rady za školní rok 2001/2002 a 2002/2003
8. Plán činnosti a zápisy z porad metodického sdružení a předmětové komise českého jazyka za školní rok 2002/2003
9. Vybrané sešity, žákovské knížky a vysvědčení individuálně integrovaných žáků za 1. pololetí školního roku 2002/2003

ZÁVĚR

Ve škole jsou vytvořeny příznivé personální a s ojedinělými výhradami i materiálně-technické podmínky, které pozitivně ovlivňují průběh a výsledky vzdělávání individuálně integrovaných žáků. Dílčí nedostatky byly zjištěny v materiálním zabezpečení experimentálního ověřování integrace žáka s mentálním postižením. Na základě sledované výuky jsou průběh vzdělávání a úroveň speciální péče o individuálně integrované žáky celkově hodnoceny jako nadprůměrné. V dané oblasti škola úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickými centry. Usiluje o zainteresovanost rodiny a zajištění společného postupu při řešení speciálních vzdělávacích potřeb žáků. Cíleně se zaměřuje na včasnost diagnostikování případných příčin jejich výukových problémů. Ve sledované oblasti si škola udržuje dosaženou vysokou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojtěch Chromeček	Chromeček v. r.
Členka týmu	PaedDr. Rudolfa Kukulová	Rud. Kukulová v. r.

V Olomouci dne 28. března 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. dubna 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

PaedDr. Jan Krchňavý, ředitel školy

Krchňavý Jan v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Olomouckého kraje odbor školství, mládeže a tělovýchovy Kosmonautů 8 779 00 Olomouc	2003-04-16	132 152/03
Zřizovatel: Město Prostějov Nám. T. G. Masaryka 12 - 14 796 01 Prostějov	2003-04-16	132/151/03

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.